

Wiad. entomol.	21 (3): 133-136	Poznań 2002
----------------	-----------------	-------------

Thinobius flagellatus LOHSE, 1984 (*Coleoptera: Staphylinidae*)
– gatunek nowy dla fauny Polski

Thinobius flagellatus LOHSE, 1984 (*Coleoptera: Staphylinidae*)
– a beetle new to the fauna of Poland

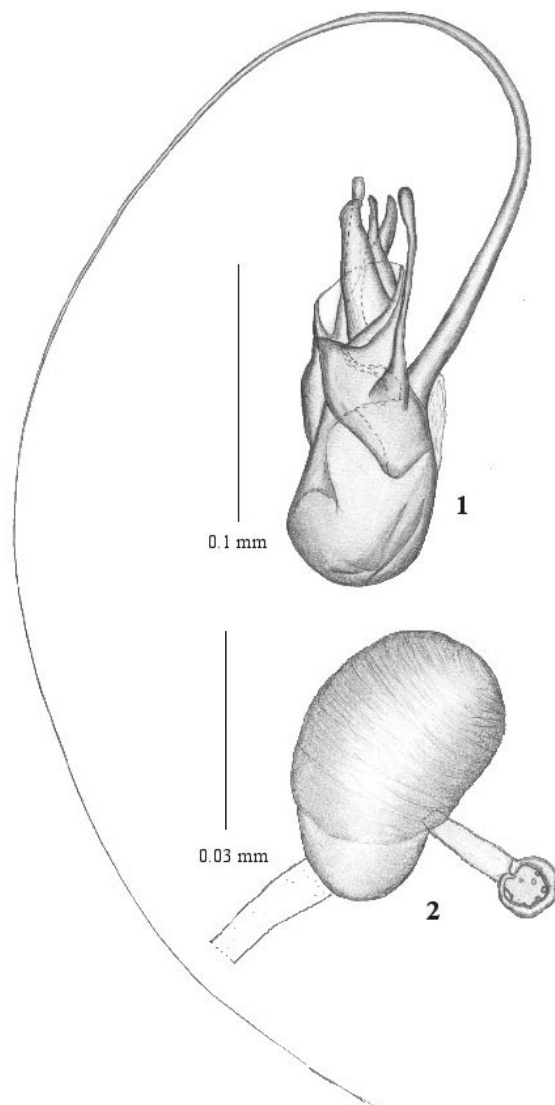
BERNARD STANIEC

Zakład Zoologii UMCS, ul. Akademicka 19, 20-033 Lublin

ABSTRACT: *Thinobius flagellatus* LOHSE, 1984 (*Coleoptera: Staphylinidae*), a staphylinid beetle new to the Polish fauna, was found (24 specimens) on a sandy bank of the river Bug on 17 V 2001. Locality: Kamieńczyk near Wyszaków (Mazovian Lowland, Central Poland). Figures of penis and spermatheca of *T. flagellatus* are presented.

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Staphylinidae*, *Oxytelinae*, *Thinobius flagellatus*, new record, Poland.

Z rodzaju *Thinobius* KIESENWETTER, 1844 na świecie znanych jest dotychczas około 140 gatunków, z czego 25 stwierdzono w Europie Środkowej, a 7 w sposób pewny wykazano z Polski (HERMAN 1970; BURAKOWSKI i in. 1979; LUCHT 1987). Są to bardzo drobne kusakowate długości 0,5–5 mm (0,6–3 mm – gatunki środkowoeuropejskie), ciało ich jest wąskie, wydłużone, grzbieto-brzusznie spłaszczone, o bokach prawie równoległych, dość gęsto owłosione. W odróżnieniu od gatunków z bliskich systematycznie rodzajów (np. *Carpelimus* SAM., *Bledius* SAM., *Platystethus* MANNERH.) na ich przedpleczach brak jest bruzdy środkowej lub wgniecia, zaś wszystkie stopy są dwuczłonowe. Mają barwę ciała od czerwono-brązowej, czarno-brązowej

Ryc. (Fig.) 1. *Thinobius flagellatus* LOHSE, penis, skala (scale bar) = 0.1 mm.

Ryc. (Fig.) 2. *Thinobius flagellatus* LOHSE, spermatheca, skala (scale bar) = 0.03 mm.

do prawie czarnej, nogi i czułki są zwykle jaśniejsze. Prawie wszystkie środkowoeuropejskie gatunki to stenotopy, obligatoryjnie związane z brzegami różnego typu wód, głównie płynących, gdzie można je spotkać w wilgotnym piasku, pod kamieniami, wśród mchów lub niskiej roślinności (LOHSE 1964; BURAKOWSKI i in. 1979; KOCH 1989).

Thinobius flagellatus LOHSE jest gatunkiem bardzo mało znanym (opisanym nie całe 20 lat temu), wykazanym dotychczas jedynie ze Szwecji i Niemiec, lecz najprawdopodobniej szerzej rozmieszczonym, co potwierdzają w pewnym stopniu nowe dane z Polski. Wymienione niżej stanowisko jest pierwszym znanym miejscem występowania tego kusakia w kraju.

– Nizina Mazowiecka: Kamieńczyk ad Wyszaków, 17 V 2001, 24 exx.; chrząszcze wybrano z wilgotnego piasku (w odległości 20–100 cm od lustra wody) pobranego u podstawy stromej skarpy nadrzecznej, stanowiącej fragment południowego brzeg Bugu. Omawiany gatunek stwierdzono razem z *Bledius subterraneus* ER., innym kusakiem z podrodziny *Oxytelinae* licznie występującym na opisanym stanowisku.

T. flagellatus jest zewnętrznie bardzo podobnym chrząszczem do *T. pusillimus* SMET., od którego można go trafnie odróżnić dopiero po szczegółowej analizie budowy męskich aparatów kopulacyjnych (Ryc. 1) (LOHSE 1989 – ryc. 21a; LOHSE 1964 – ryc. 51:21). W odróżnieniu od innych krajowych gatunków z tego rodzaju, penisy obu wyżej wymienionych taksonów są zaopatrzone w charakterystyczną, bardzo długą wić. Budowę spermateki *T. flagellatus*, na którą warto zwrócić uwagę przy próbie odróżnienia samic omawianych gatunków, przedstawia rycina (Ryc. 2).

Na podstawie powyższych danych, nie określone dotychczas wymagania ekologiczne omawianego gatunku wydają się być podobne do preferencji środowiskowych bliźniaczego *T. pusillimus* oraz większości innych środkowoeuropejskich taksonów z rodzaju *Thinobius* (KOCH 1989).

SUMMARY

Thinobius flagellatus LOHSE, 1984 (*Coleoptera: Staphylinidae*) is recorded for the first time in Poland. Its locality in Poland: Kamieńczyk near Wyszaków, about 60 km north-east from Warsaw (Mazovian Lowland). 24 specimens were collected on the sandy bank of the river Bug. The species was found together with numerous individuals of *Bledius subterraneus* ER. *T. flagellatus* was recorded only from Sweden and Germany so far.

Figures of penis and spermatheca of *T. flagellatus* are presented.

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI M., MROCKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1979: Chrząszcze *Coleoptera* – *Staphylinidae*, część 1. Katalog fauny Polski. Warszawa. XXIII, 6: 1-310.
- HERMAN L. H. 1970: Phylogeny and reclassification of the genera of the rove-beetle subfamily *Oxytelinae* of the world (*Coleoptera*, *Staphylinidae*). Bull. Am. Mus. nat. Hist., 142: 343-454.
- KOCH K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas. Ökologie, 1. Goecke und Evers Verlag, Krefeld. 440 ss.
- LOHSE G. A. 1964: *Staphylinidae* I (*Micropeplinae* bis *Tachyporinae*). [W:] FREUDE H., HARDE K. W., LOHSE G. A. (red.): Die Käfer Mitteleuropas, Band 4. Krefeld: 1-264.
- LOHSE G. A. 1989: 23 Familie: *Staphylinidae*. [W:] LOHSE G. A., LUCHT W. H. (red.): Die Käfer Mitteleuropas, Band 12, I Supplementband mit Katalogteil. Goecke und Evers Verlag, Krefeld: 121-319.
- LUCHT W. H. 1987: Die Käfer Mitteleuropas, Katalog. Goecke & Evers Verlag, Krefeld. 342 ss.